

Borůvka, Otakar: Other works

Otakar Borůvka

Profesor dr. Ladislav Seifert šedesátníkem

Lidové noviny 18. IV. 1943, 4

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/500207>

Terms of use:

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

řých sborových i sólových kantátách jako závěrečný radostný zpěv velikohoční a má-li kdy se vyskytuje v čisté nástrojové hudbě. Jde však hlavně o vlastní náplň skladby. Tu musíme dílo označit za příliš janáčkovské, jestliže dosud Schaefer pochopitelně mlsil vlivy Novákovy a Janáčkovy, proniká nyní zřejmě nota, výraz ba i sloh Janáčkův, zvláště v druhé a čtvrté části. Janáček dovedl vítězit silou své hudby při vši rozdrobenosti, nikoli Schaefer. Překonat tento silný vliv a vyrovnat se s každým dílem po svém co nejvíce, bude těžkým úkolem skladatelovým. Jinak Schaeferův kvartet dobře zní, překvapuje znamenitou pohotovostí, náhlým i neobvyklým zakončením jednotlivých částí. Nejsoustředěnější se jeví třetí část (Scherzo rustico), jež vyniká zároveň výrazovou zřetelností. Umělec dobyl novince krásného úspěchu (skladatel vyvolán) a dal se obětavě službám nejmladšího umění.

Vlastní jejich svět však byl Beethoven a Dvořák. Zde nestačíme zhodnotit krásu, s jakou podali Beethovenův smyčcový kvartet (harfový), dílo 74 nebo Dvořákových smyčcový kvartet As dur, d. 105. Vytyčujeme aspoň jejich zdokonalené ubírání na síle a přejemný komorní zvuk v nejtěšším znění. Z malých věcí vznikají veliké. Tak Černého úchvatný důraz (e!) v Beethovenovi pověděl o síle zážitku a ukázal na hybnou páku tohoto mistra violy. Opět jediný tón všech čtyř na konci druhé části Dvořáková kvarteta prosvítíl vrcholné umění našich kvartetistů. Skvěle vytržbenému celku vévodí mistrovsky zvládnuté housle Pločekovy, výraz druhých houslí Bergrových získal na lahodě, zvuk violončela Šimandlova je dnes již zcela vyrovnán a komorně i technicky rovnocenný ostatním. Umělec zafixoval Dvořáka na konec pořadu a byli donuceni přidat i Dvořákovu první část z kvarteta d moll. Přišla četně shromážděnému obecnstvu v Besedním domě velmi vhod stejně jako vrcholná komorní souhra pražských hostů.

B. Š.

Profesor dr. Ladislav Seifert šedesátníkem

Proslulý český matematik, dlouholetý občan brněnský, univ. prof. dr. Ladislav Seifert, se dožívá v pondělí šedesátí let. Narodil se v Sušici v Čechách, kde otec jeho byl učitelem. Po ukončení studií na karlínské reálce se věnoval studiu matematiky a deskriptivní geometrie na české technice a universitě v Praze. Poté suploval nejprve na reálce v Praze v Ječné ulici, pak byl profesorem na první reálce v Plzni (1906—12) a pak na reálce v Praze na Starém městě (1912—21). Od r. 1921 působí v Brně, kam byl povolán jako řádný profesor geometrie na českou universitu.

Vědeckou dráhu nastoupil prof. Seifert v roce 1907 8, kdy jako profesor plzeňské reálky odešel na studia do Strassburgu a Göttingen. Obě města byla tehdy proslulými středisky matematického bádání. Ve Strassburgu působili Reye, Simon, Timmerding, Weber, Wellstein, v Göttingen pak zejména Carathéodory, Hilbert, Klein, Koebe, Miňkowski, Toeplitz a Zermelo. To jsou vesměs jména matematikům dobře známá a většinou nerozlučně spjatá s pokrokem klasické matematiky. Zdá se, že na mladého Seiferta největší vliv měli Reye a Klein, kteří dodnes patří k jeho nejoblíbenějším autorům. Reye přednášel o analytické geometrii a o matematické theorii pružnosti pevných těles, Klein pak o elementární matematice s vyššího hlediska a o encyklopedii geometrie. Od roku 1908, kdy uveřejnil svou první práci, rozvinul prof. Seifert bohatou vědeckou činnost, zejména v oboru geometrie synthetické a analytické. Jeho práce, uveřejněné většinou v časopise pro pěstování matematiky a fyziky, v Rozpravách České akademie a ve

Spisech, vydávaných přírodovědeckou fakultou české university v Brně, týkají se převážně ploch druhého, třetího a čtvrtého stupně a cennými výsledky obohacují tuto klasičtější a často velmi obtížnou látku v nejednom směru. Našim matematikům jsou zejména dobře známy Seifertovy práce o rotačních plochách druhého stupně, které jdou danými body a dotýkají se daných rovin nebo přímek a jeho studie o plochách třetího stupně, v nichž obfatně užívá method čtyřrozměrné geometrie. Vytržbená představitelství, znalost method a detailní zpracování látky prozrazují mistra tohoto matematického portrétního umění.

Nemalý zájem věnuje prof. Seifert vyučování matematice a deskriptivní geometrii na našich středních školách. Z jeho pera vyšlo několik hodnotných kritických a iniciativních článků, směřujících k zlepšení výsledků střed školského vyučování v jeho oboru. Spolu s ředitelem Piňhardtem napsal čtyřdílnou učebnici pro reálky a reformní reálné gymnasia »Základy deskriptivní geometrie«, která vyšla v několika vydáních.

Prof. dr. Otakar Borůvka

• Italský kulturní ústav ve Vienne

Pod názvem »Germania« vydal prof. Segis Lupi ročenku Italského kulturního ústavu ve Vienne. Ročenka obsahuje přednášky německých a italských učenců o vztazích mezi německým a italským písemnictvím a uměním. Vědecké příspěvky jsou doplněny italským přebásněním Goethovy »Trilogie vášně«, kp

• Symbolické dokončení nové symfonie

Zá nepřátelského leteckého útoku na Milán dne 14. února t. r. dokončil skladatel Maestro Gino Meruzzini v protileteckém krytu svou symfonii A-dur, na níž začal pracovat před dvěma lety. Přihoda je symbolická tím, že ve chvíli, kdy nepřátelští letci rozsévají nad lombardskou metropolí zkázu a smrt, dovedl se italský skladatel soustředit silou ducha k tvůrčí práci a dokončit velké umělecké dílo. Symfonie byla v minulých dnech provedena v milánském městském divadle a byla obecnějším nadšením přijata.

• Růžena Koldovská-Čtrnáctá zemřela

V Praze zemřela bývalá operní pěvkyně Růžena Koldovská-Čtrnáctá. Narodila se roku 1877 v Praze a v letech 1895 až 1900 byla členkou pražského Národního divadla. Vytvorila několik desítek postav z operní tvorby světové i domácí. Ve Smetánových operách vytvořila zvláště Mářenku v »Prodané nevěstě« a Bláženku v »Tajemství«. Ještě po svém provdání vystupovala v Národním divadle jako host a po hlasové chorobě hrála tam i v činohře. Později se věnovala vyučování zpěvu. Pohřbená bude zítra o půl 16. hod. z ústřední kaple na Olšanech.

• Dobrá česká veselohra

Před sedmadvaceti lety byla na Národním divadle v Praze po prvé provedena veselohra mladého dramatického autora Viléma Skořehá »Naše babička«. Měla úspěch a dočkala se četných repris v Praze i na ostatních divadlech, mezi jiným i v Brně. V pátek se objevila zásluhou prof. Rudolfa Waltra znovu na scéně, tentokrát v Komerčních hrách Radosti ze života v brněnském Novém domově. A řekněme hned, že to byla šťastná volba. Hra byla původně napsána pro velkou herečku Národního divadla paní Hübnerovou, jež v ní tehdy také vystoupila. Proto je postava staré baronky Linghoffové tak životná a jedinečná. Proto má tolik lidskosti, velkomyšlnosti, dobroty srdce, vtipnosti a humoru. První dějství se odehrává v domě herečky Paulinové, která odmítá nabízenou ruku divadelního ředitele, ježto nechce ztratit lásku svého syna, mladého inženýra, o něhož se chce přistat jeho snatkem s dcerou vlivného ministra. Syn za-